

«ВІДКРИВАЮЧИ КНИГУ - ВІДКРИВАЄМО СВІТ!»

У Сімферополі під девізом «Відкриваючи книгу – відкриваємо світ!» стартував Республіканський тиждень дитячого читання – 2011.

Урочисте відкриття Тижня організували Міністерство культури Автономної Республіки Крим та КРУ «Дитяча бібліотека ім. В. Н. Орлова» на базі актового залу КРВНЗ «Центр дитячої та юнацької творчості». З цією значущою для Криму подією юних сімферопольців привітали кримські дитячі письменники й поети Нузет Умеров, Галина Печаткіна, Лідія Огурцова, Ольга Іванова, Наталія Гук, Михайло Юрахно, Раїса Царьова-Форост.

Кращі читачі Республіканської дитячої бібліотеки ім. В. Н. Орлова отримали грамоти та подарунки-книги з рук «книжкових батьків». А ігрова театралізована програма, підготовлена працівниками бібліотеки, захопила не тільки дітей, але й дорослих учасників заходу – батьків, викладачів, бібліотекарів, письменників.

В. Н. Орлов.

Окрасою урочистого відкриття Тижня став виступ дитячого творчого колективу – зразкового ансамблю «Шоу-група Фантазери» (ЗОШ № 2 м. Сімферополя), у виконанні якого прозвучали дитячі пісні, зокрема, пісні на вірші Володимира Орлова і гімн головної дитячої бібліотеки Криму «Збирає Орловка друзів».

ЛЮБОВ
Ї ОТЧИЗНІ
ДЕ ГЕРОЙТЬ...

ДЛЯ УКРАЇНИ -
ГЕРОЙ.
А ДЛЯ ВЛАДИ?..

стор. 4

СПОЧАТКУ
БУЛО СЛОВО...

РОЗДУМИ
НАД «ЧОРНИМ
ВОРОНОМ»
ВАСИЛЯ ШКЛЯРА

стор. 5

ПОЕЗІЯ

«ПІЙМАЮ
В БРИЗКАХ
МОРСЬКОЇ ХВИЛІ
Я РІДНІ КРАПЛІ
МОГО ДНІПРА...»

стор. 6

СЛІДЧІ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ ВРУЧИЛИ КОЛИШНЬОМУ ПРЕЗИДЕНТУ УКРАЇНИ ЛЕОНІДУ КУЧМІ ПОСТАНОВУ ПРО ПОРУШЕННЯ ПРОТИ НЬОГО КРИМІНАЛЬНОЇ СПРАВИ

Як передає кореспондент УНІАН, про це повідомив журналістам сам Л. Кучма 24 березня близько 10.00 біля центрального входу до Головного слідчого управління Генпрокуратури, куди вразі прийшов на допит.

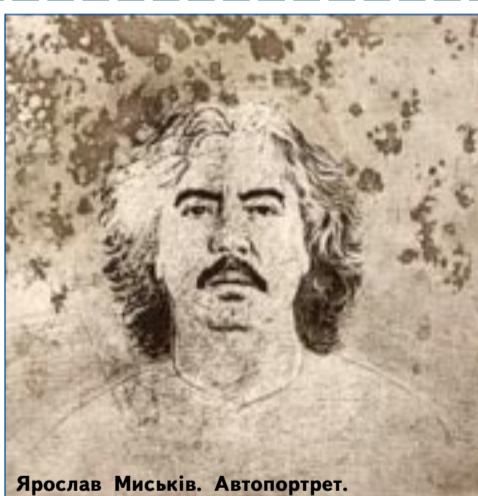
«Мені вручили постанову прокуратури про порушення - за статтями відомими, про що говорилося в інтерв'ю Рената Кузьміна - кримінальної справи», - сказав він.

За словами Л. Кучми, в цій постанові є лише одна особа як фігурант - це він.

При цьому екс-президент наголосив, що він категорично не погодився з жодним пунктом обвинувачення, «крім того, що я Кучма Леонід Данилович, це однозначно».

Як повідомляв УНІАН, за словами першого заступника генпрокурора Рената Кузьміна, Л. Кучма підозрюється у перевищенні влади, наданні незаконних розпоряджень керівництву МВС, що призвело до вбивства журналіста Георгія Гонгадзе.

(Продовження на 2-й стор.).

Ярослав Миськів. Автопортрет.

22 лютого Севастопольський фестиваль аматорського кіно підбивав підсумки 2010 року в чотирьох конкурсах та дев'яти номінаціях. Протягом року члени оргкомітету та журі фестивалю отримали 184 роботи з міст Криму, Одеси, Мелітополя, Кривого Рогу, Канева, а також з Москви, Санкт-Петербурга, Краснодарського і Красноярського країв, Оренбурзької області Російської Федерації та з м. Філадельфії (США).

У номінації «Кращий видовий фільм» було визнано роботу севастопольського художника Ярослава Миськіва під назвою «A Glance at London» («Поглянути на Лондон»).

Особисто мене ця інформація

приємно вразила. До цього я знала Ярослава Миськіва - графіка, скульптора та доцента Севастопольського факультету Львівської національної академії мистецтв. Мабуть, правду кажуть: якщо людина талановита, то вона талановита в усьому. По-здоровивши Ярослава Михайловича з перемогою на ще одній тво-

картини. На одній зображене мальовниче село Коропці, що на Тернопільщині, а на іншій пагорб, з якого те село можна побачити.

– У Вашій родині були художники?

– Професійних не було, батько добре малював і навіть мріяв про цю професію, але життя розпорядилося таким чином, що став спочатку головою колгоспу, а пізніше державним службовцем.

Мама працювала у лікарні фельдшером-акушером. Помітивши мою схильність до малювання, батько купував блокноти, олівці та фарби й казав, що я, напевне, стану портретистом. В 11 років мене віддали до дитячої художньої школи у Бучачі. Закінчив я її восьмикласником і мав ще два роки на роздуми: чи варто мені ступати на мистецький шлях.

(Закінчення на 8-й стор.).

ШТРИХ ДО ПОРТРЕТА ХУДОЖНИКА

рчій ниві, напрошуюся на зустріч, бо пишаюся своїм співвітчизником й хочу розповісти читачеві про цю багатогранну, талановиту й шляхетну людину.

Спілкуватися з п. Ярославом - саме задоволення: більш природної особистості я в своєму житті не зустрічала. Прямий погляд очей, у голосі стримані емоції, легка іронія до навколишнього світу, не виключаючи й себе самого.

Зважаючи на ступінь зайнятості художника, кваплюся розпочати розмову:

– Я знаю, що Ви не севастопольць, де Ви народилися?

– Зараз я покажу, ходімо до майстерні, - каже п. Ярослав.

Там серед готових та незакінчених робіт, на стіні висять дві

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України, Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця».

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства «Просвіта» «БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ».

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА.

Газета зареєстрована Міністерством юстиції України.
Ресстраційне свідоцтво КВ № 12042-913ПР від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Літсування з читачами - на сторінках газети.
Редакція застерігає собі право скорочувати публікації і виправляти мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора - (0652) 51-13-24;
відділів - 51-13-25;
51-13-27.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, 2-й поверх, кімн. 13 - 15.
E-mail: wik@swit.crimea.com
Сторінка в Інтернеті: http://svitytsia.crimea.ua

Зам. ...
Наклад - ...

Видавець - ДП Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України.
03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 498-23-63.
Р/р 37128003000584 в УДК у м. Києві МФО 820019 код ЄДРПОУ 16482679
E-mail: vidavnictvo@gmail.com

Передплата кампанія на видання ДП «Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України», в т. ч. і на тижневик «Кримська світлиця», здійснюється за наступними реквізитами: вул. Васильківська, 1, м. Київ, 03040, 2 поверх, 6 корпус. Відповідальна особа за передплату - Сидоренко Ірина.
Тел./факс (044) 498-23-64.

ЧОМУ ПОРУШИЛИ СПРАВУ ПРОТИ КУЧМИ?

Олександр Жир, експерт парламентської комісії з розслідування вбивства Георгія Гонгадзе, полковник СБУ у відставці:
— Ці дії інспіровані самим Леонідом Кучмою. Досить тонка акція і красиво подається. Її проводять розумні люди. У результаті ніхто не побачить жодних рішень, нікого не будуть притягувати до відповідальності. Історія завершиться тим, що Леоніда Даниловича виправдають. Він буде білий і пухнастий. На цьому поставлять крапку. Потім ітиме слідство, ми почуємо, як слідчий із генпрокурором розповідатимуть, що на Леоніда Кучму звели наклеп.

Михайло Погребинський, політолог:

— Цієї справи дуже хотів Захід. Оскільки з його боку є певний тиск на Януковича, то українська влада хоче подати Заходу новий сигнал. Мовляв, ми переслідуюмо не тільки політичних опонентів. Можливо, є інша причина — натякнуті зятю экс-президента Вікторові Пінчуку, що непристойно бути у списку мільярдерів журналу «Форбс». Кучма, скоріше за все, відбудеться легким переляком.

Олег Мусієнко, колишній адвокат экс-начальника служби зовнішнього спостереження МВС Олексія Пукача, якого звинувачують у вбивстві Георгія Гонгадзе:

— Без рішення президента кримінальну справу відносно Кучми не порушили б. Мабуть, Янукович намагається уникнути в Україні повторення сценарію близькосхідних й африканських подій і дострокового припинення своїх повноважень.

Андрій Сенченко, депутат від БЮТу:
— Для мене це стало несподіванкою, бо довгі роки не хотіли повноцінно розслідувати трагедію з Гонгадзе. Але

я не можу повірити у ширість влади покарати винуватців. Можливо, це спроба виправити сформований негативний імідж влади і спробувати довести, що вони борються не лише з політичною опозицією, а встановлюють правосуддя. Хоча на фоні всього, що відбувається, навіть така спроба імітувати притягнення Кучми до відповідальності навряд чи змінить сталий образ цієї влади. Я вважаю, що до справи мають бути притягнені всі фігуранти справи, включно з Литвином.

Вадим Колесніченко, депутат від Партії регіонів:

— Це демонструє, що в Україні починається епоха верховенства права. Перед законом усі рівні — колишні президенти, міністри та теперішні. Не виключаю, що в результаті розслідування буде доведено, що Кучма не причетний до вбивства і всі розмови щодо нього були плітками й інсинуаціями. Тоді перед экс-президентом доведеться вибачитися.

Ярослав Кендзьор, депутат від НУ-НС:

— Сьогодні ситуація в Україні є на межі соціального вибуху. Тому владі треба було оголосити сенсаційне повідомлення, яке мало б суспільний інтерес. Таким чином хочуть відволікти увагу. Для Кучми ця справа означає багато проблем і клопотів. Навіть якщо вона нічим особливим не закінчиться, сам факт її порушення — повна дискредитація колишнього президента та його оточення. Його зять Пінчук буде докласти зусиль, щоб витягти текст із такої халепи.

<http://gazeta.ua>

КРИМ ПОВИНЕН ПРИЙМАТИ ТУРИСТІВ ТАК, ЩОБ ВОНИ ХОТІЛИ ПОВЕРНУТИСЯ

Крим повинен не тільки рекламувати відпочинок в регіоні, але й забезпечити туристам високий рівень сервісу, щоб вони захотіли знову побувати на півострові, заявив голова Ради міністрів Криму Василь Джарти, повідомила прес-служба кримського уряду.

«Головне, щоб ті, хто приїде до Криму відпочивати, захотіли прийти сюди ще раз. Для цього якість послуг має відповідати ціні. Організувати таку відповідність — найголовніше завдання влади напередодні курортного сезону. Якщо говорити про ресторани, багато продуктів ми можемо і повинні виготовляти тут, на території республіки — це дозволить збалансувати ціни», — зауважив Джарти.

За його словами, щоб привести ціни у відповідність з рівнем сервісу, влада автономії використовуватиме «стимулювання і контроль». «Стимулювання — це первинне, хоча податкова служба і прокуратура стежитимуть за роботою всіх установ і організацій рекреаційної сфери. Потрібно, щоб ціна відповідала якості і дозволяла Криму конкурувати з іншими курортами», — підкреслив Джарти. «Курортний сезон повинен наповнювати прибуткову частину бюджетів всіх рівнів, в першу чергу — місцевих, щоб у органів влади була можливість реінвестувати ці гроші в підвищення якості відпочинку», — сказав Джарти.

КІЛЬКІСТЬ ЖЕРТВ У ЯПОНІЇ ПЕРЕВИЩИЛА 10 ТИСЯЧ ОСІБ, ПОНАД 17 ТИСЯЧ ЗНИКЛО

У Японії кількість загиблих в результаті потужного землетрусу та цунамі, що сталися 11 березня, перевищила 10 тис. осіб. Ще 2775 осіб отримали поранення. Ці уточнені дані повідомила японська поліція.

Крім того, майже 17,5 тис. осіб досі вважаються зниклими безвісти. Сотні тисяч постраждалих залишаються без притулку, відчують нестачу питної води та продовольства, передає УкрІНФОРМ із посиланням Бі-бі-сі.

Землетрус магнітудою 9,0 і викликаний ним цунамі стали найсильнішими ударами стихії, але не останніми за часом: Японію досі потрясають повторні поштовхи. Сила деяких з них порівняна з потужністю землетрусів, що можуть спричинити масштабні руйнування в інших країнах. Так, учора у префектурі Міягі, на яку припав основний удар 11 березня, спостерігалися поштовхи магнітудою 6,1, а у вівторок, 22 березня, в тому ж районі було зафіксовано землетрус силою 6,6 бала.

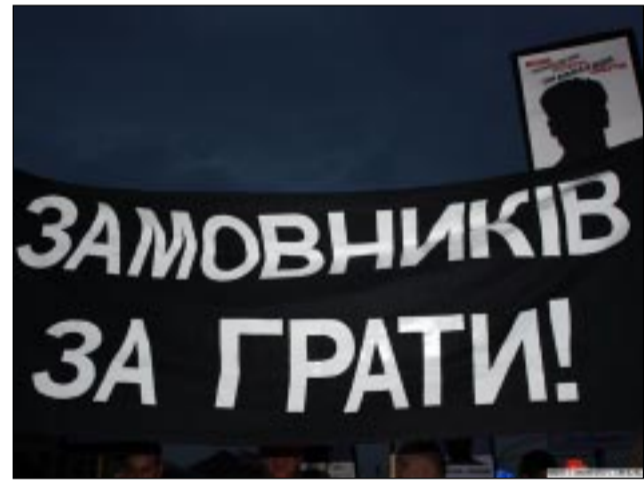
На атомній електростанції Фукусіма-1, що постраждала від першого удару стихії, триває пошук джерела радіоактивної пари, що викликає побоювання за чистоту продуктів і води. Інженери на цій шестиреакторній АЕС намагаються якнайшвидше запустити генератори, які дозволять привести в дію системи охолодження атомних стержнів. Оператор АЕС компанії Tokyo Electric Power (TEPCO) говорить, що на повне завершення робіт на «Фукусімі» може знадобитися місяць.

КОГО Б УКРАЇНЦІ ВИБРАЛИ ПРЕЗИДЕНТОМ У БЕРЕЗНІ (ОПИТУВАННЯ)

Соціологи відзначають тенденцію до зниження рівнів підтримки президента України Віктора ЯНУКОВИЧА та віце-прем'єр-міністра — міністра соціальної політики, лідера партії «Сильна Україна» Сергія ТІГПКА, свідчать результати дослідження, проведеного соціологічною групою «Рейтинг» 4-14 березня 2011 року.

Якби вибори президента відбувалися у березні 2011 року, 26% опитаних (серед тих, хто взяв би участь у виборах) проголосували б за нинішнього главу держави В.ЯНУКОВИЧА, 20,3% — за лідера партії «Батьківщина» Юлію ТИМОШЕНКО, 11,2% — за голову «Фронту Змін» Арсенія ЯЦЕНЮКА, 6,4% — за керівника «Сильної України» ТІГПКА, 4,2% — за голову ВО «Свобода» Олега ТЯГНИБОКА, 3,5% — за керівника КПУ Петра СИМОНЕНКА, по 2,8% — за лідера «УДАРУ» Віталія КЛИЧКА та голову «Громадської позиції» Анатолія ГРИЦЕНКА, 1,7% — за почесного голову партії «Наша Україна» Віктора ЮЩЕНКА, 1,2% — лідера Народної партії Володимира ЛИТВИНА. Інших кандидатів підтримали б 2,6% виборців, не підтримали б жодного («проти всіх») — 8,8%, не визначились з вибором — 8,5%.

Якби вибори президента відбувалися у березні — 32% опитаних однозначно взяли б у них участь, ще 37% скоріше взяли б участь

МОВА ПРО МОВУ

ВЕНЕЦІАНСЬКА КОМІСІЯ: ПРОЕКТ ЗАКОНУ ПРО МОВИ ОБМЕЖУЄ СТАТУС УКРАЇНСЬКОЇ

Венеціанська комісія вважає незбалансованим проект закону про мови в Україні, внесений народними депутатами О.С. Єфремовим, П.М. Симоненком, С.Р. Гриневським, та пропонує українській владі зробити вибір на користь більш комплексного підходу у визначенні всієї української мовної політики. Про це кореспонденту УНІАН заявила Марина Ставнійчук.

Вона нагадала, що Венеціанська комісія на своєму 86-му пленарному засіданні розглянула законопроект про мови і прийняла відповідні рекомендації. На основі правового аналізу та широкого діалогу з усіма зацікавленими сторонами в Україні, Комісія підтримує намагання України підготувати сучасне законодавство щодо використання мов, адже дотепер в Україні (з незначними змінами) діє закон про мови прийнятий ще за радянських часів. Комісія визнає, що, в контексті історичного, мовного та політично-

го розвитку України, структурування мовного середовища країни становить серйозний виклик. Позитивно також, що законопроект у загальних положеннях виходить із основних міжнародних документів у сфері захисту прав людини, захисту національних меншин та їх мов. Водночас, повідомила Ставнійчук, незважаючи на ці загальні позитивні моменти, Комісія вважає, що проект не пропонує достатньо точної, послідовної та збалансованої правової основи для використання мов в Україні. Навпаки, якщо прийняти його в нинішній редакції, то він може стати контрпродуктивним засобом регулювання використання мов у країні. Питання мови в Україні — це складне і чутливе питання, що неодноразово поставало під час виборчих кампаній та іноді призводить до напруженості в українському суспільстві.

По-перше, з точки зору справедливого балансу між меншин та захистом державної мови. Хоча проект не передбачає для російської мови будь-якого додаткового офіційного статусу, він сприймається як спроба розширити сферу використання російської мови в Україні і як крок на шляху практичної офіційної двомовності — української і російської. Він явно обмежує статус державної мови, оскільки основний ефект від законопроекту — це захист та сприяння російській мові щонайменше на однаковому рівні із державною мовою в багатьох сферах життя по всій території України.

По-друге, дуже обмежені зусилля спрямовані у проекті в напрямку сприяння іншим мовам меншин. Комісія вважає, що більш всеосяжний підхід, при якому приділялася б належна увага до становлення і потреб усіх мов в Україні і щодо усіх меншин, був би більш доцільним і вірним. Отже, проект має багато зауважень щодо його невідповідності положенням як української Конституції (зокрема,

стаття 10), так і відповідним міжнародним угодам.

Крім того серйозною проблемою законопроекту є неналежне застосування у ньому принципів правової визначеності та пропорційності. Текст проекту містить цілий ряд технічних проблем правового регулювання, не забезпечуючи балансу між індивідуальною свободою вибору, використання мови у приватному і суспільному житті та можливими обмеженнями цього вибору, що мають бути визначені прямо в законі і не суперечити Конституції, міжнародно-правовим актам, а також давати людині чітке розуміння порядку реалізації її права. З іншого боку критерії використання мови, що пропонуються у проекті також можуть призвести до невикористання спотворення реального мовного складу населення та не відповідають принципам поваги до самоідентифікації особи.

На думку Венеціанської комісії, українська влада повинна підготувати більш адек-

ватні законодавчі рішення, щоб встановити справедливий баланс між захистом прав меншин, з одного боку, і збереженням державної мови в якості інструменту для інтеграції суспільства у всіх сферах, з іншого боку.

Венеціанська комісія пропонує українській владі зробити вибір на користь більш комплексного підходу у визначенні всієї української мовної політики та ініціювати всеосяжний процес перегляду та модернізації відповідно до Конституції України та чинних міжнародних зобов'язань.

Таким чином цей законопроект вимагає серйозного доопрацювання.

Венеціанська комісія виходить з того, що чітка і послідовна мовна політика, заснована на великому національному консенсусі, є ключовою умовою для успішного законодавчого процесу в цій сфері. Крім того, у теперішніх умовах реальна статистика даних про мовну самоідентифікацію осіб набуває першочергового значення. Особлива увага повинна бути приділена тому, як мовне питання буде висвітлено при проведенні наступного перепису населення.

У ПРИКОРДОННИКІВ - СВЯТО

Азово-Чорноморському регіональному управлінню Державної прикордонної служби України - 11 років

25 березня в Сімферопольському Гарнізонному будинку офіцерів відбулося урочисте зібрання, присвячене 11 річниці створення Азово-Чорноморського регіонального управління Державної прикордонної служби України.

У заході взяли участь заступник Голови Верховної Ради АР Крим Григорій Іоффе, заступник Постійного Представника Президента України в АР Крим Ібраїм Мамутов, представники Ради міністрів АР Крим, Прокуратури АР Крим, ГУ МВС України в АР Крим, начальник Азово-Чорноморського регіонального управління Державної прикордонної служби України Олег Нишпор, інші офіційні особи.

Від імені Постійного Пред-

ставника Президента України в АР Крим Володимира Яцуби Ібраїм Мамутов привітав кримських прикордонників, передавши Пам'ятну адресу, в якій, зокрема, йдеться: «За час існування Азово-Чорноморського регіонального управління Державної Прикордонної служби України Вами припинено сотні спроб порушення державного кордону, контрбандних дій, повернено до державного бюджету десятки мільйонів гривень.

Своїм високим професіоналізмом, працездатністю, мужністю і відвагою Ви заслужили визнання і повагу у наших громадян. Кримчани високо цінують Ваше вірне служіння рідному народові, глибоко вдячні Вам за зразкове виконання службових

обов'язків щодо захисту південних рубежів нашої Батьківщини.

Висловлюю слова глибокої вдячності всім військовослужбовцям, службовцям та працівникам Азово - Чорноморського регіонального управління Державної Прикордонної служби України, ветеранам Прикордонних військ за мужню та чесну працю. Бажаю Вам подальших успіхів у вирішенні складних завдань щодо забезпечення недоторканості південних кордонів України».

Також відбулася церемонія нагородження особового складу управління. З концертною програмою перед присутніми виступив Червонопрапорний ансамбль пісні і танцю Федеральної прикордонної служби РФ «Кавказький прикордонник» (м. Ставрополь).

Прес-служба Постійного Представника Президента України в АР Крим.

«УДЕНЬ І ВНОЧІ, У СПЕКУ І СТУЖУ...»

25 березня в Сімферополі відзначили 19 річницю створення Внутрішніх військ МВС України. В урочистих заходах, які пройшли на території управління Кримського територіального командування Внутрішніх військ МВС України, взяла участь Перший заступник Постійного Представника Президента України в АР Крим Віктор Плакіда, член Президії Верховної Ради АР Крим Єфим Фікс, заступник начальника управління Кримського територіального командування внутрішніх військ МВС України полковник Віктор Шивіков, представники уряду автономії, ГУ МВС України в АР Крим, Сімферопольської міськради, інші офіційні особи.

Від імені Постійного Представника Президента України в АР Крим Володимира Яцуби Віктор Плакіда привітав командування і особовий склад Кримського управління Внутрішніх

військ і передав Пам'ятну адресу, в якій, зокрема, йдеться: «Удень і вночі, під вітром і дощем, у літню спеку і люту стужу, незалежно від звання і посад, ви мужньо виконуете свій конституційний обов'язок, віддано стоїте на сторожі миру та злагоди у суспільстві, підтримуєте громадський спокій і порядок в Автономній Республіці Крим.

Кримчани високо цінують вашу зусилля у боротьбі зі злочинністю, готовність у будь-яку хвилину прийти на допомогу, часто ризикуючи й власним життям. Впевнені, що особовий склад Кримського територіального командування Внутрішніх військ МВС України і надалі буде важливою стабілізаційною силою, потужним фактором, який забезпечує надійну охорону правопорядку у Кримському регіоні».

У ході урочистого заходу відбувся огляд території та приміщень Сімферопольської бригади Внутрішніх військ. Також була організована виставка техніки та оснащення підрозділів спеціального призначення.

25 БЕРЕЗНЯ - ДЕНЬ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Президія Верховної Ради, Рада міністрів та Представництво Президента України в АР Крим привітаємо особовий склад, цивільний персонал і ветеранів Служби безпеки України з професійним святом.

Це свято працівників однієї з найбільш важливих, дієвих і ефективних служб нашої держави, говориться у привітанні. На вас покладаються ключові завдання щодо захисту суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу країни, законних інтересів держави та прав громадян. Кримчани високо цінують вашу активну громадянську позицію, самовіддану роботу, внесок у розвиток нашої держави, зміцнення її незалежності і безпеки, збереження миру і злагоди в суспільстві.

Бажаємо вам міцного здоров'я, благополуччя, успіхів у службі і підвищення професійної майстерності!

БАТАЛЬЙОН НАЗИВАЄТЬСЯ «АЙ-ПЕТРІ»

Узимку тут снігові замети ледве не в людський зріст. Тож дістатись до єдиного на мальовничому плато Ай-Петрі більш-менш обжитого селища Мисливське з Ялти чи з протилежного боку, з Бахчисараю, проблематично навіть на «крутому» позашляховику. Тепер «білих мух» вже не очікувалось, натомість на схилах Бедене-Кир (з тюркської перекладається як «перепіччині стежки») щосили розгулює рвучкий вітер.

«ВІТЕР, ВІТЕР – ТИ МОГУТНІЙ...»

Командир радіотехнічного батальйону (РТБ), навколо якого, по суті, й теплиться «державне життя» у Мисливському, підполковник Сергій Гаріст повідомив нам про щойно отримане у штабі штормове попередження. Енергію природної стихії ми змогли оцінити згодом, на довгих східцях, що ведуть до командного пункту і бойових позицій локаторників. Варто було розвести руки, створюючи рукавами такий собі ефект парусності, як вітер рішуче «налаштувався» геть відірвати тебе від землі, підхопити й жбурнути кудись подалі, у найближчу ущелину, чи віднести аж до самого Чорного моря. «Хитке» становище зникло лише під величезним куполом РПУ (радіопрозорого укриття). Саме цими сріблястими шатрами, які зовні складаються на загадкові космічні об'єкти чи, принаймні, оригінальні обсерваторії, тутешні вартівні неба вже не одне десятиріччя змушені захищати свої діючі РЛС від руйнівних ураганів-буревіїв. Унікальні, до речі, єдині в Україні, РПУ з просякнутою спеціальною смолою багаточислової склотканини – річ у цій відкритій всім вітрам гірській місцині загалом надійна.

– Варто лише вчасно укріпити вхід до укриття, – уточняє Сергій Михайлович. – Інакше сильний вітер може запросто продавити двері, а через них увірватися усередину і наробити біди. У 2007 році щось подібне сталося у наших сусідів із «Украєроуху» (державного підприємства з забезпечення повітряного руху в Україні – авт.). Швидкість вітру становила тоді щонайменше 50 метрів за секунду. Він зірвав важке укриття з бетонного постаменту, потім розшматував його на друзки і порозкидав уламки на десятки метрів. Добре, що хоч нікого ними не покалічило. Наші ж РПУ вистояли, бо ми відразу спрацювали, як належить.

«НАМ ЗВЕРХУ ВИДНО ВСЕ...»

Попередник батальйону «Ай-Петрі» – центр дальньої розвідки і наведення. Своім народженням він «зобов'язаний»... приєднанням навесні 1952 року Туреччини до НАТО, відтак розміщенням на її території американських військових баз. СРСР підготував «асиметричну» відповідь за наказом сумнозвісного маршала Лаврентія Берія, котрий у ті роки персонально курував у політичному пи-

тання держбезпеки і оборони. Невдовзі центр реформували у радіотехнічний батальйон, перший командир якого, до слова, мав звання генерал-майора. Частина стала пильними «очима» всієї тодішньої ППО у чорноморському басейні.

Відтоді багато води збігло з кримських гір. Постійно удосконалювалась «ертевешна» техніка. Та й військова доктрина, звісно ж, вже не та. Лише вахта ай-петрівців не зазнала принципових корегувань. Єдина у вітчизняному війську частина зі статусом високогірної досі на «найвищих» рубежах охорони південного повітряного кордону держави. Бойові обслуги так само майже цілодобово задіяні на чергуванні. У кількісному вимірі це означає «супроводження» щодоби 300–350 літальних апаратів всіх типів. Непогано «бачать» тутешні локаторники, до речі, й плавальні засоби в акваторії моря. Виходить як у тій пісні – «мені зверху видно все, ти так і знай!».

Незмінними у батальйоні залишились й «фірмові» традиції. Голонна з них, власне кажучи, характерна для всіх РТВ «першої лінії» – техніка за будь-яких обставин має впоратись з бойовим завданням. Тому в «Ай-Петрі» і ГАЗ-66 «в літах», і новітні (вже української розробки) радіолокаційні комплекси, як-то кажуть, «на мазі». Ми мали змогу у цьому переконатись, побувавши у парку, на КП і позиціях РТВ.

– У РТВ, – пояснює комбат, – справа поставлена так, що в разі виходу зі строю озброєння, техніки відразу організовується пошук потрібної запчастини в інших бригадах, приміром, Львівській, Харківській, її негайна доставка і усунення несправності. У нас сильний інженерний склад на чолі з моїм заступником з технічної частини майором Олексієм Ільїнцем. Щодо бєздатності автотехніки, то за це я вдячний командирі взводу старшому прапорщику Василю Мартинюку. Через сімейні обставини він змушений був нещодавно звільнитися у запас, проте встиг підготувати хорушу заміну – командира відділення молодшого сержанта за контрактом Вадима Петрика.

В «АВТОНОМНОМУ РЕЖИМІ»
Ще одна «фішка» РТВ «Ай-Петрі» – ледве не повна його автономність. Вона позначилась чи не на всіх аспектах гарнізонного життя. Скажімо, частина може спокійно

«протягнути» на власних дизельних агрегатах у разі повного промислового знеструмлення щонайменше три місяці. З теплом і харчами теж все гаразд. Ще воєни сюди завезли 381 тону вугілля для батальйонної котельні і понад 90 тонн продовольства. Це аж на цілий рік. Є у локаторників і п'ятдесяті їхніх родин (більшість дружин офіцерів і прапорщиків – військовослужбовці за контрактом) своя пекарня, ланія з буковою парилою, медпункт, початкова школа для... 5-ти школярів 1–5 класів.

Спеціалістів з числа строковиків для потреб батальйону теж готують в «автономному режимі», тобто, на місці. Причому, всіх без винятку – операторів РЛС, планшетистів, дикторів командного пункту, радіомеханіків, радіотелеграфістів, дизелістів-електриків, слюсарів-кочегарів, кухарів.

Щодо контрактників на цих та інших посадах, то ними частина укомплектована лише відсотків на 20. Взяти вищу «планку» не дозволяє відсутність даху над головою. А так би народ пішов, певен комбат. Принаймні, молоді із Херсонської, Сумської, Черкаської областей, з «рекрутськими» центрами яких у батальйоні налагоджена пільна співпраця. Для повного щастя потрібно лише 500–600 тисяч гривень – завершити ремонт приміщення, де б міг розміститись штаб батальйону. У свою чергу, у вивільненій будівлі можна було б облаштувати, як це, власне, й планувалось раніше, гуртожиток для тих же контрактників.

З реальними ж майбутніми фахівцями РТВ ми зустрілись у його народознавчій світлиці. Хлопці представляли ледве не всю Україну, точніше, 17 областей. Відверто кажучи, виглядали вояки не надто життєрадісними. Задали

питання «на засипку» – чи годують їх напівкопченою ковбасою, згущеним молоком, як це передбачено «гірським» пайком? Відповідь ствердна. Хто вперше потрапив у гори взагалі? Виявляється, переважна більшість.

– У цьому вся складність цього осіннього адаптаційного періоду, – коментує наш «експерт» підполковник Сергій Гаріст, – адже ще вчора у бригаді (там вони проходили місячний курс молодого бійця – авт.) над хлопцями світило сонце, поруч були звичні для ока багатопверхівки. А тут зовсім інше – свинцеві хмари, що наче притискають тебе до землі, мерзлякуваті і сумно. Тому вкрай важливо їх у ці дні підбадьорити, переконати, що, незважаючи на несприятливі умови, вони здатні нести тут службу без проблем. Тому я особисто веду з ними такі бесіди щодня. Та й нудьгувати, зрештою, їм тут не доводиться – вони у нас постійно при справі.

«УСЛІД ЗА ТУМАНАМИ»

Сам підполковник Сергій Гаріст на Ай-Петрі – майже чверть століття. Прийшов сюди ще командиром роти. Через дванадцять років йому запропонували посаду знову «внизу», у управлінні бригади, звідки, власне, й стартувала його офіцерська служба у далекому 1980-му. Протримався у місті недовго, бо магнітом тягнуло знову на Ай-Петрі. Так у 2000-му офіцер вдруге опиняється у рідному батальйоні.

– Там, у бригаді, – каже Сергій Михайлович, – було як: о 18-й – все, «до побачення, кінець робочого дня». Не знаєш, куди себе подіти. А тут служба триває практично всі 24 години на добу. Це якраз відповідає моему і темпераменту, і характеру. До душі припала ця сувора природа, без

міської метушні. Відчуваю себе, наче у своїй тарілці. Як депутату (Гаріста вдруге постіль обирають депутатом Лівадійської селищної ради – авт.) доводиться часто зустрічатись з різними людьми, у тому числі, і комерсантами. І повірте, жодного разу у мене не виникло бажання поміняти професію на більш вигідну у матеріальному відношенні. Своїм нинішнім становищем задоволений цілком.

Торік у 51-річного підполковника, сина фронтовика, який майже всю війну пройшов рядовим піхотинцем, закінчився граничний термін перебування на військовій службі. Після звернення до Міністра оборони йому дозволили продовжити службу ще на рік. Згодом ще на стільки ж. А нещодавно комбат пішли назустріч втретє, тобто, звільнення офіцера у запас відтермінували аж до 2014 року. Гріх, як кажуть, було відмовити запозв'язаному підполковнику: як-не-як його батальйон за підсумками 2010 року визнано кращим у Повітряному командуванні «Південь». У свою чергу 40 Кримська радіотехнічна бригада, до складу якої входить «Ай-Петрі», четвертий рік постіль посідає перше місце за всіма показниками у вітчизняних Повітряних Силах.

У самому батальйоні, а ще раніше у штабі бригади довелось почути: таких командирів, як Сергій Гаріст, треба ще пошукати. Мовляв, на військовій справі розуміється, підхід до людей має, про свою фізичну форму дбає і спонукає до цього інших. А ще душа офіцерської компанії, надто, коли візьме у руки гітару і заспіває – у нього це виходить досить професійно. Одне слово, людина на своєму місці.

Василь САДОВСЬКИЙ.

ВДЯЧНА ПОЛЬЩА ПАМ'ЯТАЄ ПОДВИГ «МІШКИ ТАТАРА» —

УМЕРА АДАМАНОВА, УРОДЖЕНЦЯ ЯЛТИ ІЗ КРИМУ

22 березня 2011 року кримськотатарська делегація у складі керівника відділу зовнішніх зв'язків Меджлісу кримськотатарського народу Алі Хамзіна й керівника кримської республіканської громадської організації «Койдешлер» («Односельчани») Ібраїма Воєнного відвідала з офіційним візитом місто Юзефово (Польща). У програмі візиту відбулися офіційні зустрічі з представниками польської влади, під час яких сторони обговорили питання, пов'язані з майбутніми урочистими заходами, присвяченими 95-річчю від дня народження легендарного командира партизанського загону Умера Адаманова, котрий ціною свого життя 1 червня 1943 року врятував від знищення фашистськими карателями мешканців містечка Юзефово.

Зустрічі пройшли в адміністрації містечка Юзефово з бурмістром Романом Дзюрою і заступником глави адміністративного центру міста Білгорая Станіславом Шодзинським. На них була обговорена програма заходів, присвячених пам'яті Умера Адаманова, за участю кримськотатарської делегації з Криму й представників татар Польщі й Литви.

Також учасники зустрічі в місті Білгорая разом з паном Станіславом Шодзинським відвідали місцевий краєзнавчий музей, де представлена окрема експозиція, присвячена Умеру Адаманову. Директор музею Ержи Вазкєвич повідомив, що до 1

червня 2011 року музей підготує копії матеріалів, публікацій і свідчень про легендарного командира партизанського загону Умера Адаманова й передасть їх кримськотатарській делегації у дні урочистих заходів.

Перед від'їздом кримськотатарська делегація відвідала могилу Умера Адаманова, вшанувала його пам'ять дуа (молитвою) і сфотографувалася на пам'ять.

Для довідки: Умер Адаманов, котрий воював під грізним прізвиськом «Мішка Татар» і за голову якого військово-німецьке командування призначило високу нагороду в 100 000 злотих, завдав відчутних втрат місцевим окупаційним військам. Своїми діями він не дав реалізувати фашистській Німеччині план з колонізації Замойщини Люблінського воєводства і перешкодив депортації місцевих поляків та їх знищенню.

Умер Адаманов, уродженець м. Ялти, за цей подвиг був відзначений вищою військовою нагородою Польщі — хрестом Грюнвальда з присвоєнням звання капітана Армії Людової. Вдячна громадськість Польщі встановила пам'ятник на місці поховання героя в Юзефово, присвоїла його ім'я одній з вулиць містечка і щорічно 1 червня, у день загибелі Умера Адаманова, проводить урочисті заходи.

Відділ зовнішніх зв'язків Меджлісу кримськотатарського народу.

У ВІННИЦІ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ЗАКАТОВАНИХ БІЛЬШОВИКАМИ

З благословення єпископа Вінницького і Брацлавського Онуфрія Української Православної Церкви Київського Патріархату у Вінниці вшанували пам'ять вінничан, закатованих більшовиками у 1944 році.

Про це кореспонденту УНІАН повідомила прес-служба вінницької єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату.

За повідомленням, масове вбивство близько сотні вінницьких жінок відбулося на третій день приходу до Вінниці радянської армії.

Захід організувала Станиця «Вінниця» Пласту — національної скаутської організації України. На початку зустрічі виступив відомий вінницький правозахисник, громадський діяч — Михайло Бардин. Він розповів історію про те, як після приходу до Вінниці у березні

1944 року більшовиків, карателі обрали близько 100 вінничанок, яких показово розстріляли для того, щоб примусити вінничан мовчати про розкопки, які у 1943 році виявили у Вінниці масові поховання жертв НКВС.

Хрест, біля якого відбувся пам'ятний захід, за словами М.Бардина, розташований на місці, яке 20 років тому вказав свідок тих подій, в декількох метрах від концертного залу «Райдуга» у центральному міському парку.

ДЛЯ УКРАЇНИ — ГЕРОЙ. А ДЛЯ ВЛАДИ?..

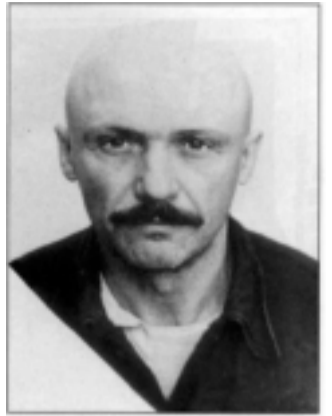
27 березня 1911 р. в с. Великі Гнилиці на Тернопільщині народився Михайло Михайлович Сорока (1911-1971), визначний український політичний діяч, український дисидент, правозахисник, багатолітній політв'язень польських і радянських концтаборів, член Організації Українських Націоналістів, член Крайової езекутиви ОУН на Львівщині, керівник підпільної організації «ОУН - Північ» у Воркуті.

Після закінчення архітектурного факультету Празької політехніки - провідник Крайової езекутиви ОУН на західноукраїнських землях. За підозрою у причетності до ОУН у 1937 р. був засуджений польською владою на 5 років. Ув'язнення відбував у Березі Картузькій, Гродно, Станіславі. Його дружина, Катерина Зарицька, віддала мордовським концтаборам 25 років... Після чотирьох місяців сімейного життя, 22 березня 1940 р., за причетність до діяльності ОУН Михайло Сорока і Катерина Зарицька були заарештовані більшовиками і вже більше ніколи в житті не бачили одне одного.

Михайло Сорока був засуджений більшовиками на 8 років ГУЛАГу. Перебуваючи в таборах Воркути, створив підпільну організацію «ОУН-Північ», яка боролася за права політичних в'язнів. Одним із головних завдань її було моральне та фізичне збереження українців у таборах

та поселеннях. Після звільнення 1949 року у 1952 р. його знову арештовують за звинуваченням у зраді Батьківщині. Після нечуваного жорстокого слідства (деякі в'язні, які проходили в цій справі, наклали на себе руки, один збожеволів, а багато оббрехало себе, не знісши знущань) М. Сороку засуджують до смертної кари, яку замінили на 25 років неволі. У 1954 р. Сорока брав участь у Кенгірському повстанні політв'язнів, написав гімн повстанців — «У гарячих степах Кайзахстану». Від 60-х років він відбував покарання у Мордовських таборах. Скрізь, де був Михайло Сорока, він організував літературні, історичні, релігійні вечори, підтримував в'язнів духовно та ідеологічно, за що його вважали ідейним патріархом політв'язнів радянських концтаборів.

Помер Михайло Сорока у Мордовії на 34 році ув'язнення. Лише у двадцять річницю смерті М. Сороки багатолітня розлука Катерини Зарицької і Михайла Сороки закінчилася - роз'єднані життям, вони поєдналися в могилі, коли прах Михайла Сороки був перевезений із Мордовії і разом із прахом дружини перепохований 21. 09. 1992 р. на Личаківському цвинтарі у Львові. Їхній єдиний син Богдан (нині відомий український художник-графік) народився у львівській тюрмі у вересні 1941 р., і вже з пер-

Остання фотографія М. Сороки із його слідстві справи. 70-ті роки

ших років свідомого життя став об'єктом психологічного терору чекістів.

Задовго до смерті Михайло Сорока виклав власне життєве кредо в одному з листів: «... Я нікому ніколи не вдіяв кривди свідомо. Якщо й довелось кому переживати через мене, то всупереч моїм бажанням... Чуюся спокійним, бо моя совість чиста, бо те, за що вже довелось багато страждати особисто, йменується Правдою. Почуття справедливості власних вчинків завжди буде джерелом рівноваги та спокою душі. Доки буде панувати несправедливість, брехня, кривда, утиск - доти мені буде погано жити, бо я боротимусь з тим. І тому шонайчастіше силу мають ті, що послугуються перелісним, вони триматимуть за ґратами тих, хто виступає проти панування зла...»

Євген ЛУПАКОВ.

м. Київ.

ГЕНПРОКУРАТУРА ПОВЕРНУЛАСЯ ДО СПРАВИ ПРО ЗАГИБЕЛЬ ЧОРНОВОЛА

Генеральна прокуратура України передала на додаткове розслідування до столичного главку міліції кримінальну справу, порушену за фактом загибелі в ДТП колишнього лідера Народного руху України В'ячеслава Чорновола. Цю інформацію УНІАН підтвердили у прес-службі Генпрокуратури. Водночас, ні в ГПУ, ні в столичному главку не змогли поки що повідомити, з яких причин, коли цю справу було передано.

В'ячеслав Чорновіл трагічно загинув в автокатастрофі на трасі Бориспіль-Золотоноша 25 березня 1999 року.

ЩЕДРИКУ-ВЕДРИКУ, ПОЯСНИ!

Львівська міська рада звернеться до Міністерства освіти за роз'ясненнями про походження публікації у дитячому журналі «Щедрику-Ведрику», в якій принижують ся галичани. Як повідомили УНІАН у прес-службі Львівської міської ради, про це заявив заступник міського голови Львова з гуманітарних питань Василь Косів.

Як зазначається у повідомленні, «сьогодні ГО «Самопоміч» оприлюднило інформацію про те, що львівським школам від імені Міністерства освіти України рекомендують передплатити журнал «Щедрику-Ведрику», в якому принижують мешканців Галичини».

«Неприпустимо, щоб такий журнал був рекомендований Міністерством освіти для передплати в усіх школах України. Неприпустимо, щоб такий журнал читали діти, бо це знущання над дітьми, коли вони мають читати таке про Галичину. «Галичани — це другий сорт, галичани це люди, не здатні мислити, це люди, які сидять на селі, вирощують бульбу» — ось таке враження формується про Західну Україну відповідно до цього журналу. Ми будемо звертатись за роз'ясненнями до Міністерства освіти про походження цього журналу, про рубрики, які є в журналі. Таке ставлення до частини України неприпустиме, розпалювання в Україні таких настроїв - ганьба», - заявив В. Косів.

Як інформує прес-служба, міський голова Львова Андрій Садовий доручив Управлінню освіти Львова вивчити ситуацію з передплатою журналу «Щедрику-Ведрику».

* * *

Народний депутат з фракції «БЮТ-Батьківщина» Володимир Філенко вимагає від міністра освіти Дмитра Табачника дати публічну оцінку статті у дитячому журналі «Щедрик-Ведрик», де принижують галичан. Про це УНІАН повідомили у прес-службі «Батьківщини».

Зокрема, зазначається у повідомленні, як стало відомо громадськості, у грудневу номері журналу, який рекомендований до передплати з боку Міністерства освіти та науки, у статті невідомого автора наведено неадекватні оцінки мешканців Галичини. Зокрема, галичанам відмовляють у цілому ряді професій, серед яких PR-консультант, космонавт, психолог. На думку автора статті, не буває серед галичан і великих політиків.

У зв'язку з цим В. Філенко висловлює подив, що вихід такої статті у журналі під егідою Міністерства освіти став можливим, «якщо згадати, що Президент Янукович постійно користується порадами у питанні PR від галичанки Ганни Герман та взяв нового прес-секретаря Дарію Чепак, народжену також у Галичині».

Політик цитує висловлювання Д. Табачника дворічної давнини: «Галичане практично не мають нічого общего з народом Великої України ні в ментальному, ні в конфесійному, ні в лінгвістичному, ні в політичному плані. У нас різні вороги і різні союзники. Більше того, наші союзники і навіть братія — їх вороги, а їх «герої» (Бандера, Шухевич) для нас — убийці, предатели і пособники гитлеровських палачей» (Газета «Известия в Україні», 23 вересня 2009 року).

«Хочу нагадати, - пише В. Філенко у своєму запиті до Д. Табачника, - що великими галичанами ми також називаємо: єдиного руського короля Данила Галицького, гетьмана-переможця у битві під Хотиним Петра Сагайдачного, відому на всю Європу оперу співачку Солюмію Крушельницьку, кардинала Андрія Шептицького та багатьох інших непересічних особистостей, пов'язаних з цим краєм».

ОГОЛОШЕНО КОНКУРС НА НАДАННЯ ДОКАЗІВ «УКРАЇНОЖЕРСТВА» КОЛЕСНІЧЕНКА

У зв'язку з оприлюдненням результатів рейтингу, за яким Вадима Колесніченка оголошено найскандальнішим політиком в номінації «за антиукраїнські настрої», народний депутат України, заступник керівника фракції Партії регіонів Вадим Колесніченко оголошує конкурс для всіх українських журналістів, експертів і зацікавлених громадян щодо пред'явлення його офіційних заяв, що мають антиукраїнський зміст.

Переможцем стане той, хто надасть пряму мову чи відеоряд Колесніченка В.В., в якому присутні безпосередні (прямі) образи Української держави, народу, мови чи культури (до уваги не беруться переказування слів В. Колесніченка третіми особами, оціночні судження, ярлики та наклепи). Для нагородження виділяється 10 000 гривень за рахунок особистих коштів народного депутата.

Термін подачі заявок - необмежений. Докази необхідно подавати на електронну адресу - Kolesnichenko.Vadym@rada.gov.ua.

Видатний художник і колекціонер Тарас Лозинський на відкритті своєї ювілейної виставки в Національному музеї сказав, що в Україні нема проблем з книговиданням, а є проблеми з книгокупанням... Правда, здається, ця сентенція не стосується книги Василя Шкляра «Чорний ворон» («Залишенець»). Тільки що вишшовши, вона відразу ж знайшла свого читача і це коло ширшає.

Коли вперше прочитав роман Василя Шкляра «Залишенець», прийшов образ, що він його писав, ніби орав поле. Хто це бачив, або й сам орав, то знає, що рало, перевертати скибу, виорює з чорної землі то камінець, то валун, а то й черепки горщика, часом глину чи пісок, буває — натрапить на стародавню знахідку, іржавий багнет, годинника чи гроші, що загубили живварі торік, часом виоре мишаче кубельце, розоре крововину, розріже хробака, випорпає личинку хруща чи медведки, які орач відрухово затоптує, бо коник не чекає. За ним бредуть кури, видзьобуючи поживу, чи й крадеться котик, мишкуючи. В кінці поля кінч завертає і йде через скибу, ніби вишиває поле низинкою. Тим часом інші швидко садять картоплі, бо повертаючись, плуг прикопає їх у пухку темряву родючості. Отак, власне, у своїй оповіді Шкляр на ходу стрімко вивертає і чавить усіляку потолок, залишаючи читачеві садити у його ниву свої рефлексії, думки, емоції. Він оре — відкриваючи правду і готуючи ґрунт, а вже що проросте, залежить від нас — ненависть, чи любов. Залежно, яку розсадку виплекала пам'ять нашого роду. І якщо ми гідні бути нацією, то пам'ять вродить урожай любові до цього поля на століття наперед.

У містиці роману присутні дві ідеї — ідея закопаного скарбу, яка знаходить вираження в тому, що повстанці, які приходять у Чорний Ліс, думають над тим, який туди є скарб і ким захований. Є різні версії. Одні вважають, що це скриня з золотом, інші, що це священні ножи закопані Гонга, а врешті, вони знаходять символ волі — чорний прапор зі словами «Воля України або смерть». Це швидше символ віри, а не волі. Також у творі присутня ще Шевченкова традиція — ідея Великого Льоху, де закопані скарби, клейноди, святині України. Хтозна, чи не веде свій початок ця ідея ще від Кам'яної Могили біля Нікополя, від легендарних Гер, котрих донині не торкнула ще лапа чужинця, ні перса, ні московіта.

Там, як стверджують археологи, є чи не найбільший у світі льох, таємничі підземні катакомби, засипані і зачаровані... Невідомо, які послання людству вони ховають і передають через Україну, які цивілізаційні скарби і якої цивілізації — чи легегів-пелазгів, тріпільця-кукунені, Аратів, скитів-оріів і паралагів, чи войовничих аріїв, чи, можливо, інших, прадавніх, допотопних цивілізацій, ім'я яким сьогодні — Україна.

Так само ідея Великого Льоху присутня і в «Берестечку» Ліни Костенко, де в підземеллях стародавнього замку Богдан Хмельницький розмовляє з привидами.

Так само у Великий Льох Мотронинського монастиря Холодного Яру, як у сакральну вічність в кінці роману відходить отаман Чорний Ворон.

Глянемо на твір «Залишенець» очима одного з найвидатніших синів і духовних провідників людства Кароля Войтили — святійшого отця Івана-Павла II, з погляду вічності і вселенського розуму.

«Ми мусимо насамперед... дивитися у суть речей. Лише тоді, зло спричинене фашизмом і комунізмом, може збагатити нас, провадити до добра... «Не дозволяй, щоб зло тебе перемогло, але перемагай зло добром» (Рим.12,21) — пише св. Павло.

«Нації, як окремі індивіди, обдаровані історичною пам'яттю (значить, це дар Божий, а той, хто хоче його знити, є посябником зла).

Люди пишуть історію тієї спільноти, до якої належать... Ці історії націй, об'єктивізовані й зафіксо-

вані письмово, є одним із найважливіших елементів культури — елементом, який є вирішальним для ідентифікації нації у вимірах часу.»

«Чи може історія піти проти течії сумління?» — запитує святійший отець себе і відповідає:

«Свободу всякчас потрібно здобувати, її не можна лише посідати!.. Усім собою платиш за свободу...»

Де ж пролягає межа поколінь — поміж тих, що не доплатили, і тих, яким випало переплачувати?

Пластом подій історія покриває боротьбу сумління.

Слабким є народ, якщо пристає на свою поразку, якщо забуває, що його послано для чування на слухну годину.

(З твору Василя Шкляра виразно видно, яку високу ціну за свободу заплатило покоління наших дідів, і як багато недоплатили ми. А якщо так, то або за неї платитимуть наші діти і внуки, або ми її втрачимо остаточно).

Завершуючи, Іван-Павло II звертається до зрілої нації:

«ПИСАВ, НІБИ ПОЛЕ ОРАВ...»

РОЗДУМИ НАД «ЧОРНИМ ВОРОНОМ» ВАСИЛЯ ШКЛЯРА

«...Ми підносимо тебе, стародавня земле, як плід любові поколінь, любові, яка переросла ненависть» (Myslac Ojczyzna, Karol Wojtyła, Poezje 1998. Переклад А.Содомори). Силою Божественного Одкровення відлунюють у душі слова Кароля Войтили: «...Есхатологічний вимір каже, що людське життя має сенс, і сенс має також історія народів. Звичайно, окремі люди, а не нації, одержать присуд Божий, але в присуді окремим особам виражений присуд і нації».

Починається твір словами — «Отамана Веремія ховали у Гунському лісі...» — і закінчується — «...востаннє подивився в небо...» — і три крапки. Значить — далі буде.

Символічним у творі є похорон, з якого він і починається. Адже мова в романі про засіяні кістками, кровю політи 20-ті роки двадцятого століття в серці України на Черкащині. Тоді ховали товаришів-побратимів, синів і батьків, ховали клейноди і прапори, ховали зброю і надію... бо знали, що у рідній землі вони не зогниють, а проростуть і заколосяться опором, боротьбою, боєм і будуть жнива перемог, нехай і через багато літ.

Важкий, похмурий і страшний, жорстокий час насильства і смерті усього святого — волі, добра, світла традицій добросердного землероба перед навалою і підступом кочовика-зайди — азійської московської, татаро-монгольської, хозарської, пролетарської орди — все це найточніше з великою документальною базою відбите у романі. А все ж твір Василя Шкляра засіває надії, плекає віру в добро, будить розум новими думками, а серце і руки до змагу, чину і перемоги. У ньому величезні втрати, яких зазнала Україна, її генфонд і дух нації перетворюються у знакову символіку не втрат і поховання, а весняного засіву, символіку скарбу, закопаного на глибину 5 заступів прапора у гарматній гільзі, на якому слова «Воля України або

смерть». Якщо його було відкопано і піднято, якщо під ним кара сягла злочинців, то родиться впевненість, що наступні покоління знову піднімуть його з рідної землі і боротьба триватиме, бо воля вічна, бо воля, то єдиний скарб, даний людині Богом — воля вибору між світлом і темрявою.

Дія роману розгортається в чітких часо-просторових межах — в Україні з епіцентром Холодного Яру у вирючій бульбіні (коловороті) війни 1919 — 1929 років. Але ті межі розширюються, як і в «Тарасі Бульбі» Гоголя, на захід поза Збруч, та на Донбас, куди відходять на «легалізацію» повстанці. Але під землею шукати не будуть. Має роман і езотеричний, містичний вимір пташиного польоту і 300-річного досвіду крука (чорного ворона). І тут напрошуються алюзії не тільки з гротескною традицією українського лицедійства і містиккою Гоголя («Вій»), але й з розгортанням сюжетів українського поетичного кіно 1960-70-х років, представленого іме-

данья рук.

Неймовірної сили образ золотого дитятка вводить Шкляр, а швидше, саме життя у стрімку і бурхливу течію оповіді, і від того вона стає лагідною і хвилюючою. Втеча Тіни і Чорновуса з Веремієвим сином, сином нації за Збруч, поза межі засягу червоного Ірода наводить на паралель з Йосипом і Марією. Син нації — син Божий вже з самого народження приречений бути жертвою за свій люд. «Якже сповнився час, Бог послав свого сина, що народився від жінки... щоб ми прийняли усиновлення... тому ти вже не раб, а син; а коли син, то спадкоємець завдяки Богові» (Гал. 4, 4-7). І тому, у яких би вигнаннях не був українець і скільки б років і поколінь він не скитався по чужинах, він залишиться духовним спадкоємцем України — батьківської спадщини, якщо проніс у серці каганець духу Батьківщини, віру в неї.

Поняття патріотизму виразно подає нам Син Божий у своїй четвертій заповіді, яка зобов'язує нас

шанувати батька і матір. У патріотизмі закладена саме така постава, адже Батьківщина воістину для кожного є матір'ю.

Усяка небезпека, що загрожує великому добру Батьківщини, стає нагодою для перевірки цієї любові.

В романі Василь Шкляр на глибокій документальній базі подає масу свідчень кривавої боротьби між навіки непримиренними силами, свідчень і характеристик з обох боків.

Цей емпіризм свідчень, поєднаних витонченою літературною майстерністю і досвідом автора, гротескні і влучні психологічні характеристики героїв, як мазки пензля, волею творця витворює монументальну картину, наводить читача на спробу підсумувати досвід того періоду боротьби з творенням нової імперії зла на підвалинах московського тоталітаризму. У своїх розміртях, складних аспектах ці свідчення з протилежних сторін часто межують між собою, як погляди на той самий об'єкт під різними кутами. Автор не залишає читачеві вибору бути нейтральним, і він змушений у власній душі робити оцінку викладених подій. Саме тому відбувається постійний напружений зворотній зв'язок навіть не між автором і читачем, а між громадянином й історичними колізіями долі його народу, від першого і до останнього слова роману.

Формально твір Василя Шкляра споріднює дещо з сучасною постмодерною літературою, але в ньому цілковито відсутній цинізм, який волєнс-ноленс вчувається чи не в кожному творі сучасних українських постмодерністів Леся Подерев'янского, Юрія Андруховича, Юрія Іздрика, Олесь Ульяненко, Сергія Жадана, Юрія Винничука та інших, а також самолюбвання, помітне бажання блиснути власною ерудицією, грою багатослів'я для самої гри і силуваною оригінальністю думки й форми викладу. Та й лайка і матюки у «Чорному Вороні» звучать органічно, бо злітають з язиків тих, кому язик належить, не каляючи української мови.

Зрештою, це нормально, бо сам Шкляр, без жарту, просто, якось сказав, що він був джмелем на мальях Іванчука.

За грубуватого, на перший погляд, і стрімкою манерою викладу Шкляра вчувається тонкий психологізм вишуканого портретиста, допитливий гностик, своєрідний, вдумливий інтерпретатор історії, знавць людської душі, зокрема, жіночої. Сам Василь Шкляр розповідає, що відчуття і малювати жіночі образи допомагає йому дружина, яка є першим читачем, поцінувачем, редактором і критиком його творів від самого початку роботи над ними. І саме у цьому взаєморозумінні є запорука їх успіху.

Юрій ВОЛОЩАК.

м. Львів.

НОВИНИ

Урочистості, приурочені до 160-річчя з дня народження Великого просвітителя Слоду, основоположника нової кримсько-татарської літератури, письменника, громадсько-політичного діяча, педагога Ісмаїла Гаспринського, відбулися 23 березня в Кримсько-татарському академічному музично-драматичному театрі.

Як повідомляє прес-служба Постійного Представника Президента України в АР Крим, у заході взяли участь заступник голови Ради міністрів — міністр економічного розвитку і торгівлі АР Крим Катерина Юрченко, заступник голови Ради міністрів — міністр регіонального розвитку та житлово-комунального господарства АР Крим Азіз Абдуллаєв, Перший заступник Постійного Представника Президента України в АР Крим Віктор Плакіда, заступник Постійного Представника Президента України в АР Крим Ібраїм Мамутов, голова Постійної комісії Верховної Ради АР Крим з міжнародних відносин і проблем депортованих громадян Ремзіз Ляєзов, заступник голови Меджлису кримськотатарського народу Рефат Чубаров, інші офіційні особи, громадськість.

Промовці відзначали значення творчої, духовної спадщини Ісмаїла Гаспринського, який все своє життя віддав пошуку шляхів зближення двох світів — слов'янського і тюркського.

Безцінний досвід Гаспринського на ниві освіти. Невипадково, багато народів побачили в його особі свого лідера. А для кримських татар — він, безумовно, Батько нації. Цього імені він був удостоєний ще за життя. Але й зараз ім'я Ісмаїла Гаспринського — один із символів духовного відродження кримськотатарського народу.

Ісмаїл Гаспринський народився 21 березня 1851 р. в Криму. Помер у вересні 1914 року в Бахчисараї, похований на території Зинджирли медресі. Пам'ятники Гаспринському встановлені в Сімферополі й Бахчисараї, його ім'ям названі вулиці, бібліотека.

* * *

Президент України Віктор Янукович привітав Юрія Мушкетика з днем народження.

«Ваші твори давно увійшли до золотого фонду духовної скарбниці нашого народу. Вони є життєдайним джерелом моральності, людяності, любові до ближнього. Впродовж десятиліть поява кожної Вашої книги стала подією в українській літературі. Високу ціну Ваш видатний талант, багаторічну плідну працю на літературній ниві.

Бажаю Вам міцного здоров'я, щастя, творчого натхнення і подальших здобутків в ім'я України», — йдеться у вітанні Глави держави.

Патріарх української літератури Юрій Михайлович Мушкетик народився 21 березня 1929 року на Чернігівщині.

* * *

У Тернополі зібрали 3 тисячі підписів під запрошенням до Ліни Костенко прийти на зустріч з шанувальниками.

Підписи представники «Української справи» почали збирати після того, як Л. Костенко призупинила тур Україною. Підписатися під петицією шанувальники письменниці могли у центральних книгарнях міста, у приміщеннях «Просвіти» та громадсько-політичного об'єднання «Українська справа».

У запрошенні йдеться, зокрема, про те, що звістка про припинення всеукраїнського туру письменниці стала справжнім шоком для багатотисячної когорти її шанувальників на Тернопілі. «Ми поважаємо Ваше рішення і розуміємо, наскільки важко його змінити, але принцип «contra spem spero» вселяє у наші серця віру, що добра воля завжди перемагає усі підступи та перешкоди. В непростий для України час надзвичайно важливо чути ПРАВДУ. Ми переконані, що Ваш приїзд до Тернополя став би могутнім поштовхом до відродження національної свідомості», — йдеться у запрошенні. Шанувальники письменниці запевняють, що в будь-який час готові достойно зустріти її та «належним чином провести справжню народну презентацію».

Як повідомляло УНІАН, 10 лютого тур Ліни Костенко у рамках презентації роману «Записки українського самашедшого» було призупинено на невизначений час. Тур містами України розпочався 25 січня і мав закінчитися 16 лютого.

Галина Литовченко (Мороз) народилася в Рудому Селі Володарського району на Київщині. Весняні заметілі вишневих пелюсток, теплі сонячні озера, які залишали на левадах літні зливи, не раз приходили до неї в снах далеко від рідних країв – в Росії, Азербайджані, Литві, де їй довелося жити тривалий час, розділяючи долю чоловіка – кадрового військового.

Нині Галина Григорівна мешкає в Криму – у селі Віліне Бахчисарайського району. Тож і не дивно, що останнім часом кримська тематика посідає одне з чільних місць у її віршах. Про Крим написано багато поезій багатьма авторами, але чистий і своєрідний голос Галини Литовченко не загубився і, вірю, уже не загубиться в тому поетичному багатоголоссі, адже вона відшукує свої епітети і метафори для змалювання розмаїтої кримської природи.

Змалюючи художнім словом красу моря, гір, авторка знаходить свої слова, вибудовуючи з них віршовані строфи, оздоблюючи їх своїми свіжими, соковитими поетичними образами. Відкриваючи для себе Крим – цей чарівний куточок України, Галина Литовченко відкриває й для читача кримську природу, людей, які тут живуть і працюють – українців, росіян, кримських татар. У цій країні, де «слов'янська й тюркська мова в один акорд злились», де «в коридорах школи ранкової пори «Селям!», «Добридень!», «Здравствуй!» луна з вуст дітей», – поетеса знаходить натхнення для своєї творчості, вона поселилася серед цих людей без вагань і надовго.

Галина Литовченко – авторка двох поетичних збірок «Не займай мене, осене...» та «Лаванда на споми», котрі побачили світ у сімферопольському видавництві «Таврія» 2009 і 2010 р.р. Книги широкі, сонячної поезії, читату яку – одне задоволення. І я радий, що сім'я кримських українських письменників невдовзі формально поповниться ще однією обдарованою авторкою, хоч фактично, не формально вона вже давно поповнилася. Адже правду кажуть, що коли Бог дав талант живописати словом, то де б ти не жив, іншомовна стихія тебе не зламає: як підказує серце, так і пишеш, так і глаголиш рідним материнським словом.

Хай щастить Вам, пані Галино, на поетичній ниві, хай рідне слово залишається назавжди Вашою долею! А долю, кажуть, і конем не об'їдеш, якщо той кін навить крилатий Пегас!

Пропонуємо читачам нові поезії української кримчанки Галини Литовченко.

Данило КОНОНЕНКО,
член Національної Спілки письменників України.

Галина ЛИТОВЧЕНКО

«ПІЙМАЮ В БРИЗКАХ МОРСЬКОЇ ХВИЛІ
Я РІДНІ КРАПЛІ МОГО ДНІПРА...»

РІДНЕ МЕНІ

В мене від туги немає горя,
Не притаманні думки сумні.
Знайду хвилину, прийду до моря,
Бо рідним стало море мені.

Нехай вали подолавши білі,
Ущент розіб'є Ведмідь-гора.
Піймаю в бризках морської хвилі
Я рідні краплі мого Дніпра.

Зійду на скелі, прибором рвані,
Там кризь вечірній тонкий туман
У катариса стрункою стані
Я мов тополі побачу стан.

А скине ніч свою темну ризу,
Прийде світанку світла пора,
Спішу в диханні морського бризу
Відчути подих мого Дніпра.

В мене від туги немає горя,
Не притаманні думки сумні.
Знайду хвилину, прийду до моря,
Бо любим стало море мені.

ДВІ ПЕРЛИНИ

В запорошених шапках смереки;
Буковеля весела лижня...
Я літаю у мрях далеко,
До Говерли мандрую щодня.

Запроси мене, друже, в Карпати
У котрусь із засніжених зим.
Я тебе буду влітку чекати
До своєї господині у Крим.

Набери в глек водиці з-під криги,
Не влаштувай багаті столи.
Ти мені наварі мамалиги,
Я тобі привезу камбали.

До кордонів розсунемо стіни
Ми з тобою бажанням одним.
Два найкращі куточки країни:
Дві перлини – Карпати і Крим.

РАНКОВА МОЛИТВА

Ніжить очі ранкова пастель,
Промінь кінчиком шию лоскоче.
В перекатах застигла форель, –
В течію повертати не хоче.

Трусить роси ліщиновий кущ, –
Встигла вчасно підставити глека.
Впав із гілочки заспаний хрущ,
А у небо здійнявся лелека.

Б'є покони в траві богомол,
В небі птаха (чи ангел?) літає.
Чистий ранок зійшов на престол
«Отче наш...» з цілим світом читає.

В БАЛАКЛАВІ

У тихій бухті в ночі зорепадні
Іскриться море золотим руном.
Там смачно пахне кавою в кав'ярні
І легко п'ється молоде вино.

Тріпочуть яхти спущені вітрила,
Гойдає щогли хвиля гомінка
Та сонні чайки, білі склавши крила,
Під музику дримають на буйках.

Там на причалі в натовпві густому,
Зробивши вкотре публіци уклін,
Свої мелодії, нікому не знайомі,
На скрипці виграє старий еллін.

У тихій бухті в ночі зорепадні
Іскриться море золотим руном.
Там смачно пахне кавою в кав'ярні
І легко п'ється молоде вино.

КОЗАЦЬКИЙ ПЕРЕГУК

Я підкручую вуса рясні,
Ім вареники з сиром в сметані
І співаю ті ж самі пісні,
Що і мій побратим на Кубані.

Не летять за межу камінці
Ні з його, ані з мого городу.
В нас – одна булава у руці,
Ми – одного козацького роду.

Чути пахнуть киші у печі,
Відрізно позумент на жупані.
«Будьмо!» – крикну з коня у Керчі.
«Будьмо!» – крикне козак у Тамані.

ВЕЧІРНІЙ РОК-Н-РОЛ

Вечір яхту колише на рейді,
Ліхтарями почісує мол.
Літній джентльмен з іоною леді
Вдвох танцюють на біс рок-н-рол.

З-під руки віртуоза-маестро
Рветься заздрість на волю, мов птах.
Підганяє партнерів оркестром,
Не зважа на різницю в літах.

Заохоче публіка: «Браво!»
В жвавім темпі оркестр виграє.

Сяють дівчини очі ласкаво,
Тепла посмішка сил додає.

Хвилювання розтанули в серці,
Років з двадцять підшопами стер.
Вдячний юній красуні-партнерці
Знову став молодим кавалер.

КЛАСИЧНИЙ ТРИКУТНИК

Сподіватись на чудо – уже не резон,
Не лишилось від спокою й сліду.
Поселився під вікном
на короткий сезон

Молодий невгамовний сусіда.
Мій платан все зітхає
вже кілька ночей,
З горя свіжими вкривсь лишаями,
Бо раніше не зводила з нього очей,
А тепер зайнялась солов'ями.

Не даремно залітний співак-гастролер
Щебетав до нестями до ранку.
Серце рветься надвоє мов відтепер
Та страждає платан до світанку.

Ти на мене не гнівайся,
друже старий,
Будь мудрішим і все ще минеться.
Лиш вікно моє гілкою
щільно закрий, –
Може й спокій назад повернеться.

НІЧНИЙ ШТОРМ

Під вечір море злегка заштормило,
Погнав на берег вітер баранці.
Рожеві мушлі хвиля перемила
Й перебира ретельно камінці.

Десь в глибині розпочалась
бовтанка, –
Збісилось море на заході дня.
Закрила двері на крючок на ганку
Відразу ж стихла чайок метушня.

Бора лютує, рветься за лаштунки,
За молот шхуна якорем гримить.
Гвалтує галька вищого гатунку,
Дрібна з піском потухло шарудить.

Зібравши з хвиль потрошені
уламки,
На ранок вітер геть увесь ослаб...
На берег штормом викинуло камку,
В ній копошиться очманілий краб.

ЗІЗНАННЯ

На морі – тиша, на морі – штиль
І сонце тихо пливе до зеніту.
Завмер на обрії щогли шпиль, –
Сховався човен від цілого світу.

Туди, де чути глибинний дзвін,
Де сонця відблиски перлами сяють,
Де вальс на сурмі грає дельфін
І чайки парами в танці кружляють.

А може берег хтось розлюбовив
І сам собі наодинці зізнався,
Що спокій у морі загубив,
Бо в море по-справжньому
закохався.

ЕЛЕГІЯ

Коли над містом розливається неон
І день від втоми на асфальті чахне,
Спішу у мрях я
на Буковий кордон,
Де тихий вечір різнотрав'ям пахне.

Відклавши справи всі,
я в гори йду, лишень
Покличе потайки мене
серпневий вечір

Туди, де спочиває в буйних травах
день,
Де стиглі зорі падають на плечі.

Вже зорепади перейшли у зливи
Ще й сів місяць сявемо помалу.
Південний вітер в теплом пориві
Гортав листки забутого журналу.

Здавалось їй, що з ним прийшло
кохання,
Лиш він ніяк не зважиться
сказати, –
Бо навіть ті виконував бажання,
Котрі вона не встигла й загадати.

ПІДБИТИЙ ГРИФ

Цей гордий птах сумує за парканом.
Від болю землю кігтями гребе,
З ночов недобру воду
п'є з-під крана

І відчуває куркою себе.
Змінила простір дерев'яна будка,
Кушами туї небо заросло.
Втекти подалі від ганьби і смутку
Не дозволяє зламана крило.

Жорстока доля поглумилась дуже –
Зерно гуртом з індиками клює.
І кожен ворон з висоти байдуже
У хвору душу грифові плює.

Ховає голу шию в чорні плечі,
Без неба свій чіткий втрачає зір.
Щодня в думках готується до втечі,
Щоб гідно вмерти серед вічних гір.

МАЛІ ДІОНІСІ*

Заполонив півострів листопад,
Лягає листя на траву покірно.
Під пресом юшить соком виноград,
Рожева піна дихає помірно.

Збирає почет сивий Діоніс,
Напівхмельні хизуються вакханки.
Вже хтось торішню амфору приніс,
Густим нектаром наповняє
склянки.

Налаштувався на мажорний лад,
Заповнив вщерть майдани
люд веселий.
Зв'язав гурти лозою винограду.
В Криму справляють свято
грецькі села.

* Свято молодого вина.

СИВАШ В ТУМАНІ

Густий туман над Сивашем
Кортить, мов сіль, черпач ковшем.
Немов кисіль, ропа молочна
Висить в повітрі непорочна.

Човни гуртом – що темна гать
Доверху кілем мішно сплять.
...В уяві вимазані в грізні
Хлоп'ята – чортики в екстазі.

У СТИНАХ ХАНСЬКОГО
ГАРЕМУ

В гаремі присто пахнуть
благовоння,
Доріжки м'яко стелять килими.
Дівчата томно зрють на осонні
Під пильним оком євнухів німих.

І пишногоруді, і худі, як тріски,
Щоб ублажить мінливий
ханський смак,
Плекають власне тіло одаліски,
Цвітуть за муром, мов садовий мак.
Дзюрчать фонтани тихо
без спочину,

Бувалий розмірковує каштан:
Котрій з дівчат гаптовану хустину
Напне на плечі в надвечір'я хан?
...Таку картину ханського гарему
В уяві бачить різнобарвний люд,
Що розсудить Марію і Зарему
В палац стікає із усіх усюд.

Хто співчував, хто розтинає бранок
За їх покірність долі без жалю.
Я ж за невинні душі полояннок
Ім тихий рай у Бога помолю.

«НАШЕ ВЕЛИКЕ ЩАСТЯ, ЩО МИ МОЖЕМО ДОТОРКНУТИСЯ ДО ЦИХ ДОКУМЕНТІВ...»

14 березня 2011 р. у приміщенні Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України відбулася урочиста церемонія передачі понад 4 тисяч документів з особистого архіву відомої журналістико-шестидесятиці, правозахисниці, громадського діяча Надії Світличної (1936-2006), переданих в дар Україні з США її чоловіком – паном Павлом Стокотельним, та близько 50 архівних документів, пов'язаних з творчістю репресованого українського художника, мистецтвознавця, поета Юхима Михайліва (1885-1935), подарованих пані Тамарою Скрипкою.

Під час урочистостей заступник Міністра культури України Тимофій Кохан щиро подякував всім, хто долучився до цієї події, за важливу для нашої культури акцію: «Я не можу не подякувати надзвичайно результативній співпраці між багатьма державними установами. Повернення культурних цінностей із закордону – це вже тенденція», – наголосив він.

Перший заступник Голови Держкомархіву Ірина Матяш зазначила, що «ця подія є одним із контрапунктів у цілій лінії передавання культурних цінностей. Одним із чинників, що визначають

непересічність даної події, є величезна постать особи, яка створила архів, а також державна цінність документів, отриманих Україною. Наше велике щастя, що ми можемо доторкнутися до цих документів. Адже будь-яка історія не створюється без першоджерел. Ми маємо говорити і про віртуальну базу даних, оскільки архів Надії Світличної зберігаються не лише в Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва України, але і в Центральному державному кінофотофоноархіві України імені Г.С. Пшеничного. Варто говорити про створення однієї бази даних про документи, які могли бути об'єднані, хоча б віртуально, в один архів. Перед нами величезна робота».

Повернення з США в Україну особистого архіву Надії Світличної та архівних документів Юхима Михайліва є одним з багатьох вагомих результатів плідної співпраці Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України Міністерства культури і туризму України, Міністерства закордонних справ України, Державної архівної служби України з представниками української діаспори у 2010 році та представниками Генерального консульства України у Нью-Йорку.

Голова Державної служби контролю за переми-

щенням культурних цінностей через державний кордон України Юрій Савчук подякував усім, хто долучився до передачі архівних документів. Також відбулася презентація «Публічного звіту Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України за 2010 рік».

На початку 2010 року, з нагоди 10-річчя від дня утворення Державною службою контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України – спеціально уповноваженим урядовим органом державного управління у сфері вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей, який діяв у складі Міністерства культури і туризму, – було започатковано традицію публічного звітування про виконану роботу шляхом запровадження серії друкованих видань «Врятовані. Збережені. Повернені».

Перший випуск побачив світ за сприяння Фонду інтелектуальної співпраці «Україна – ХХІ століття» і став оповіддю про місце Державної служби контролю в контексті міжнародного співробітництва та про досягнуті результати у сфері

повернення та переміщення культурних цінностей за 2000-2009 р.р.

Другий випуск Публічного звіту діяльності Державної служби контролю за 2010 рік висвітлює заходи щодо повернення в Україну втраченої історико-культурної спадщини, запобігання правопорушенням у сфері незаконного обігу культурних цінностей, введення до наукового і духовного обігу культурного надбання українців зарубіжжя, активізації міжнародної співпраці та реалізації першого етапу створення і впровадження комплексної інтегрованої міжвідомчої «Класифікаційної довідкової системи "Культурні цінності України"».

<http://mincult.kmu.gov.ua>

ЯК АНГЛІЙЦІ В КРИМУ «МІННИМ» ДОСВІДОМ ДІЛИЛИСЯ...

У Криму на базі Чорноморського навчального центру морської піхоти ВМС ЗС України пройшли практичні заняття з обміну досвідом з мінної безпеки між Королівськими морськими піхотинцями ВМС Великої Британії та їхніми українськими колегами.

Командир виїзної групи Центру Британської групи військових радників та інструкторів капітан Фіндлі Фардинг розповів, що, як показав сучасний досвід миротворчих операцій, мінна безпека є невід'ємною складовою досвіду й знань, що дозволяє залишитись живими і зберегти неушкодженими підлеглих. На практичних заняттях з цього предмету українським морським піхотинцям британці передали досвід, як діяти, якщо раптом опинитесь на мінному полі, як розпізнавати і поводитися із саморобними вибуховими пристроями; обговорювали, як діяти при контакті із замінованим самогубцем, а також британці показали своє вміння коман-

дувати та діяти в нестандартних ситуаціях.

Так, наприклад, сержант військово-повітряних сил Великої Британії Девід Обрайн розповів про дії британського екіпажу, якщо бойова машина підірветься на міні чи фугасі. Зокрема, старший сержант королівських морських піхотинців Стюарт Мітчел продемонстрував це на практиці. З умовно підбитого БТР-80 надійшов сигнал, що зазначений район замінований.

Стюарт продемонстрував, як оперативно і вправно можна вийти з цієї ситуації, обстеживши та позначаючи спеціальними червоними маркерами підозрілі небезпечні предмети у землі. Щоб змінити маршрут руху, білими маркерами він позначив безпечний від мін коридор, через який евакуував з «підбитої машини» умовно пораненого механіка-водія.

Згодом українські військовослужбовці теж взялися «пропалувати» мінне поле. Спеціальних англійських шупів у них, звичайно, не було, але підручні засоби - автоматні шомполи та штик-ножі послуговували їм не гірше.

Старшина військової служби за контрактом

Роман Рева зазначив, що у 2005 році вже брав участь у миротворчій операції в Іраку, тож певний бойовий досвід у нього вже є. Але задоволений, що має можливість переїмати досвід у британських колег, адже сучасна тактика миротворчих операцій і дії терористів у різних країнах дещо відрізняються. Терористи, як і військові, вчать на своїх і чужих помилках, тож вдосконалюються, на жаль, і вони. Тому набутий у таких інтернаціональних навчаннях досвід у майбутньому дасть можливість ефективно діяти українським військовослужбовцям в миротворчих операціях.

Віктор ГРОМ,
офіцер Регіонального
медіа-центру.

«ВИХОДЯЧИ З НЕОБХІДНОСТІ ПОСТІЙНОГО ПІДТРИМАННЯ НА НАЛЕЖНОМУ РІВНІ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ ДЕРЖАВИ...»

Президент Віктор Янукович затвердив план проведення в країні міжнародних навчань за участю підрозділів Збройних сил та участі ЗС у багатонаціональних навчаннях за межами України в 2011 році. Про це йдеться в указі № 283 від 11 березня ц.р. В. Янукович доручив Міністерству закордонних справ разом з Міністерством оборони подати до Ради національної безпеки і оборони пропозиції щодо допуску підрозділів іноземних ЗС на територію України для участі у таких навчаннях. При цьому Президент поклав контроль за виконанням цього указу на секретаря РНБО Раїсу Богатирьову.

Планом передбачено проведення 12 міжнародних навчань в Україні та участь українських ЗС в 9 навчаннях за кордоном. Зокрема, в червні-жовтні передбачається проведення в Україні українсько-американських навчань Сі Бриз-2011 із загальною кількістю учасників до 2 450 військовослужбовців, у липні-вересні - українсько-американських навчань «Репід Трайдент-2011» (до 1 500 військовослужбовців), у червні-вересні - українсько-американсько-польських навчань Безпечне небо-2011 (до 350 військовослужбовців), у червні-листопаді - українсько-румунського навчання (до 80 військовослужбовців). Також

у травні-серпні в Україні планується провести українсько-російські навчання «Фарватер миру-2011» (до 400 військовослужбовців), у червні-жовтні - українсько-білорусько-російські навчання (до 300 військовослужбовців), у квітні-жовтні - українсько-російські та українсько-білоруські навчання із залученням чергових сил протиповітряної оборони.

Також планується проведення 4 багатонаціональних навчань. Українські ЗС візьмуть участь у навчаннях у Польщі, Грузії, Німеччині, Румунії, Франції, Угорщині та Болгарії. Раніше повідомлялося, що Україна і Росія мають намір провести активну

фазу навчань Військово-морських сил України та Чорноморського флоту Росії «Фарватер миру-2011» в другій половині травня. Як відомо, у липні 2010 року в Криму пройшли українсько-російські військові командно-штабні навчання «Фарватер миру-2010». Тема навчань - планування і проведення пошуково-рятувальної операції під час миротворчих дій у кризовому районі. Кораблі, військові підрозділи і бойова техніка у навчаннях задіяні не були. Раніше навчання проводилися з 1997 року по 2003 рік з періодичністю один раз на два роки. У цих навчаннях брали участь кораблі, допоміжні судна, літаки та вертольоти морської авіації й підрозділи морської піхоти.

(Reuters).

ЕМБЛЕМА І ШТАНДАРТ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ВІТЕРАНИ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ УКРАЇНИ»

Рада Громадської організації «Ветерани ВМС України» затвердила емблему і штандарт організації.

Емблема являє собою знак округлої форми, в основу і центр якого поставлено емблему Військово-Морських Сил України: рівносторонній козацький малиновий хрест з Малим гербом України в центрі та з двома перехрещеними адміралтейськими якорями золотого кольору.

Нижню частину знака обрамлює синя стрічка з написом на ній «Організація ветеранів ВМС», її нижня частина з словом ВМС - білого кольору. Білосиня стрічка символізує кольори Військово-морського прапора ВМС ЗС України. Букви на стрічці - золотого кольору. Верхню

частину емблеми ВМС обрамлює лавровий вінок золотого кольору, який означає славний шлях організації і її членів протягом військової служби на флоті.

Знак накладений на морський кортик срібного кольору, направлений лезом донизу. За геральдичними правилами, кортик є символом офіцерської гідності і честі, лезо вниз означає завершення дійсної військової служби членів організації. Оголений кортик означає готовність членів організації виступити на збройний захист Батьківщини у разі військової небезпеки.

Штандарт організації - прямокутне полотнище білого кольору, обмережане золотом тасьмою, у центрі якого розміщена емблема організації.

Автор емблеми - капітан I рангу Мирослав Мамчак, художник - Ярослав Миськів.

Мирослав МАМЧАК,
прес-секретар ГО «Ветерани ВМС України»,
капітан I рангу запасу.

(Розповідь про самотнього севастопольського художника
Ярослава Миськіва читайте на 1, 8 стор.).

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

БЕРЕЗЕНЬ
24

1918 р. — Центральна Рада проголосила українську мову державною.

1900 р. — народився Іван Козловський, український співак, народний артист СРСР (1940), Герой Соціалістичної Праці, лауреат двох Сталінських премій та Державної премії УРСР ім. Т.

Г. Шевченка. Помер 24 грудня 1993 р.

1955 р. — народився Ігор Білозір, народний артист України, український композитор і виконавець, лідер «ВІА Ватра». Автор популярних пісень та справжніх шлягерів: «Пшеничне перевесло», «Світлиця», «Від Бога», «Перший сніг», «Весільний марш», «Не сип, мила, скла». Убитий у 2000 р.

1907 р. — помер Андрій Маркевич, український громадський діяч, етнограф, правник, філантроп і музикант (*1830).

25

1909 р. — народився Юрій Бойко-Блохін, український літературознавець, театрознавець, професор Українського Вільного Університету в Мюнхені, громадський і політичний діяч, член Проводу ОУН. Автор численних наукових праць з теорії та історії української літератури, зокрема: «Основи українського націоналізму» (1951), присвячена М. Кулішу, «Шевченко і Москва» (1952), «Творчість Тараса Шевченка на тлі західноєвропейської літератури» (1956).

1747 р. — народився Олександр Безбородько, козацький полковник, член Російської Академії, почесний член Академії Мистецтв, царський сенатор, світліший князь Російської імперії, канцлер уряду Катерини II, мав значний вплив на царя Павла I, добився відновлення Генерального суду і деяких інших установ Гетьманщини, скасованих за Катерини II.

1976 р. — народився Володимир Кличко, український боксер у суперважкій ваговій категорії, чемпіон світу за версіями IBF та IBO.

1999 р. — в автомобільній аварії загинув В'ячеслав Чорновіл, літературний критик, публіцист, діяч руху опору проти русифікації та національної дискримінації українського народу. Кілька разів ув'язнений за «антирадянську пропаганду» (1967—1969, 1972—1979, 1980—1988). Перебував у мордовських таборах суворого режиму і на заслани. Один із ініціаторів створення Української гельсінської спілки. Герой України (посмертно).

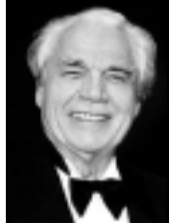

28

1897 р. — народився Микола Сціборський, діяч УНР 1917—20, полковник. Діяч ОУН, публіцист і теоретик українського націоналізму, ідеолог українського організованого націоналізму, зокрема так званого солідаризму і корпоративного державного устрою, теоретик офіційних видань ОУН, автор численних статей у націоналістичних журналах «Державна Нація», «Розбудова Нації», «Сурма», тижневику «Українське Слово» (Париж) і в різних альманахах; співавтор проекту Конституції української держави.

1925 р. — народився Дмитро Гнатюк, український оперний співак (баритон), режисер, педагог. Народний артист України. Перший виконавець хітів 1960-х — пісні «Два кольори» та «Мій Київ».

1991 з ентузіазмом зустрів незалежність України, 2004 брав участь у Помаранчевій революції, зокрема, виступав з народними піснями перед учасниками цілодобових мітингів на сцені Майдану Незалежності.

29

1724 р. — народився Кирило Розумовський, граф, політичний і державний діяч Російської імперії, російський генерал-фельдмаршал, останній гетьман Війська Запорозького (1750—1764), президент Петербурзької академії наук (1746 — 1767).

1891 р. — народилася Маріяка Підгірянкa (справжнє ім'я Марія Омелянівна Ленерт-Домбровська), українська поетеса.

Більшість творів поетеса написала для дітей і про дітей. Основні мотиви віршів М. Підгірянки до 1939 р. — мрії про краще майбутнє народу, оспівування краси рідного краю, природи Карпат. Авторка щедро використовує фольклорні мотиви, її вірші ніжні і легкі, часто нагадують українські народні пісні («Сніванки», «Вечір», «Що роблю я, що я дію»).

1998 р. — померла Квітка Цісик, американська співачка українського походження, співачка-сопрано, виконавиця українських народних і популярних пісень: виконувала заголовні пісні у фільмах, виступала на американському телебаченні (у рекламі); співала у Гентській опері (Бельгія), фільм, в якому вона виконувала пісні, одержав нагороду «Оскар» («You Light Up My Life», 1977). З 1982 року і до самої смерті Квітка залишалася єдиним голо-сом компанії «Ford Motors» — вона була найпопулярнішою виконавицею рекламних джинглів у США.

1972 р. — помер митрополит Іларіон (Огієнко), український вчений, митрополит (від 1944), політичний, громадський і церковний діяч, мовознавець, історик церкви, педагог, дійсний член Наукового Товариства імені Тараса Шевченка (від 1922).

30

1922 р. — у Києві створений театр-студія «Березіль» (нині Харківський український драмтеатр);

1973 р. — помер Дмитро Донцов, український літературний критик, публіцист, політичний діяч, засновник теорії інтегрального націоналізму.

31

1873 р. — народився Микола Міхновський, ідеолог Самостійної України, творець Українського війська.

1947 р. — померла Уляна Кравченко (Юлія Шнайдер), українська письменниця, активістка українського жіночого руху, перша в Західній Україні жінка-поетеса, чії твори стали популярними. На рахунок поетеси шість збірок поезії.

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

Для вступу до Львівського інституту прикладного й декоративного мистецтва базових знань художньої школи виявилось замало і я змушений був готуватися ще два роки, беручи приватні уроки. Я дуже вдячний і радію, що потрапив тоді на навчання до студента 4 курсу Романа Василика. Сьогодні він вже професор, очолює кафедру сакрального мистецтва у Львівській національній академії мистецтв. Саме він і створив цю кафедру, бо раніше у цьому ВНЗ її не було. Зазвичай, сакральне мистецтво розвивалося лише при монастирях, Роман Василик підвів під нього наукову основу. Зараз його запрошують по всьому світу проводити майстер-класи. Ми з ним – друзі: я сліdkую за його творчістю, він – за моєю. Я також з вдячністю згадую викладачів Д. Довбошинського, М. Лозинського, В. Овсїчука.

– За яких обставин Ви перебралися до Севастополя?

– Прибув за розподілом після закінчення інституту. Їхав сюди дуже неохоче, хоч мене й втішали, мовляв, там – сонце, море, чисте білокам'яне місто й багато моряків. Моряків побачив, як тільки ступив на перон, а море – не одразу. Все ходив вулицями, гадаючи: «Та де ж те море?». Аж поки один з товаришів не показав мені Херсонес. Я був просто зачарований тим клаптиком землі з руїнами древнього міста. Там так гостро пахло морем, зараз чомусь так гостро не відчувається той аромат. А тоді я й справді відчув, що приїхав до південного міста.

Моя російська мова була далекою від досконалої: коли я починав говорити, дехто запитував, чи я випадково не з Прибалтики. Поквапливо пояснював, що родом з Західної України й одразу чув коментар: «А-а, то ти бандерівець...». Мене направили працювати у севастопольське відділення Кримського рекламного комбінату. Я розумів, що реклама, то – не зовсім моя справа, але вона мене годує. Малював я тоді виключно для душі: займався живописом та графікою. Коли робит вже набралось чимало, я поніс їх до Художнього фонду. На той час у Криму діяла Спілка художників, організовувалися виставки, існувало справжнє мистецьке життя.

– Як Вас прийняли у Художньому фонді?

– Прийняли, можна сказати, нормально, але потрапити туди було не так вже й просто: мусив про себе заявити творчим доробком. Це зараз життя якось так змінилось, що до Спілки художників можна увійти без особливого перенапруження, а тоді все було трохи складніше. Хоч би вже тому, що у мене була Західна школа, тут – Кримська, й вони суттєво різнилися.

Спілка художників тоді була кримською організацією, а в Севастополі існував оргкомітет, очолюваний Геннадієм Яковичем Брусенцовим. Пам'ятаю, як він мене тоді підтримав, відзначивши, що я маю талант і мої роботи – варті уваги. Для молодого художника така підтримка багато значила. З тих пір я постійно працював на мистецькій ниві, а мої роботи стали доступні глядачам, що відвідували мистецькі виставки.

– Я знаю, що Ви – доцент Севастопольського факультету Львівської національної академії мистецтв, Вам подобається робота викладача?

– Спочатку було складно, я навіть не уявляв, як це буде. Адже вміти самому й вчити майстерності інших – не одне й те ж

саме. Хоч існує купа методичних напрацювань, я їх всі перечитав, але ніколи не проводжу стандартних занять. Вже давно зрозумів, якщо буду виконувати інструкції, я нічому студентів не навчу. Лише живе спілкування, лише відчуття студент – викладач. Це надзвичайно тонка психологія, коли студент відчуває вібрації викладача. А ще викладач у такому ВНЗ обов'язково має бути художником-практиком, – переконаний Ярослав Михайлович.

Сьогодні роботи Ярослава Миськіва можна побачити в музеях Севастополя, Києва, Тернополя, Львова. Вони є окрасою галерей та приватних колекцій у Німеччині, США, Італії, Франції, Англії, друкуються у виданнях образотворчого мистецтва. «...Творчість заслуженого художника Криму, севастопольського графіка Ярослава Миськіва багато в чому визначає рівень і характер сучасного кримського мистецтва. Одухотворена власним баченням і думкою, вільна від «модних» віянь і впливів, вона завжди знахо-

ШТРИХ ДО ПОРТРЕТА ХУДОЖНИКА

наших видатних художників.

Надзвичайно високо цінував його графіку класик кримського мистецтва Дмитро Бісті, беззастережно ставлячи Ярослава в ряд провідних майстрів кримської графіки. Робота Миськіва «Берег Херсонесу» обійшла не лише всі українські мистецькі журнали, а й всеоюзні.

Сьогодні ми маємо змогу спостерігати за педагогічною та громадською діяльністю Ярослава Миськіва. Чимало уваги він приділяє молоді. Проте, все це не стає на заваді його мистецькій роботі: нова серія, присвячена Херсонесу, досить цікава. До речі, у нього в майстерні я бачив чимало робіт-пошуків. Думається, ми дочекаємось ще нових творів художника, його нових успіхів у Севастополі, Україні та на світовій арені.

У 2000 році Ярославу Миськіву присвоєне звання «Заслужений художник АРК». У 2003 році він нагороджений Почесною Грамотою Верховної Ради України. А в 2006 році знаний севастопольський графік нагороджений Почесним Дипломом Президії Академії Мистецтв України.

І, нарешті, 22 лютого поточного року на Севастопольському фестивалі аматорів народної творчості, у номінації «Кращий видовий фільм» робота Ярослава Миськіва «Поглянути на Лондон» посіла перше місце. Це новий вид творчості для художника.

До Лондона він їздив на запрошення друзів продовжувати вивчати мистецтво. Пробув у місті 3 доби: відвідував Королівську академію мистецтв, решту часу ходив вулицями, вдивлявся в обличчя городянам, відмічав схожість лондонської архітектури то з тернопільською, то з львівською. Чіпке око художника вихоплювало цікаві сюжети з життя мешканців Лондону, а також охайні зелені газони, чисті, гарно вимощені вулиці. За три дні такого напруженого графіку ноги художника прагнули відпочинку, проте камера невтомно працювала.

Далі вже справа вимагала мистецтва режисури та монтажу.

Він лише прагнув зупинити мить, а відзнятого матеріалу вистачило на цілий фільм. Цей фільм став найкращим! Принаймні, такої думки дійшов журі Севастопольського фестивалю аматорського кіно, відзначивши фільм Дипломом I ступеня. Ця відзнака – ще один штрих до портрета художника.

Лідія СТЕПКО.

м. Севастополь.

23 БЕРЕЗНЯ - ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ

ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ КУЛЬТУРИ

ТА АМАТОРІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

«НАША САМОБУТНЯ НАРОДНА КУЛЬТУРА – ЦЕ КРАСА, ГОРДИСТЬ І НЕЗМІННЕ БАГАТСТВО УКРАЇНИ!»

Шановні друзі!

Сердечно вітаю Вас із професійним святом – Днем працівників культури та аматорів народного мистецтва!

Українська земля здавна славиться своїми традиціями і звичаями. Наша самобутня народна культура – це краса, гордість і незмінне багатство України! Дбаючи про культуру, ми забезпечуємо майбутнє нашої держави, її гідне місце у світовій спільноті.

Сьогодні вшановують тих, хто своєю самовідданою працею вносить неоціненний скарб в утвердження ідеалів українського народу, береже його святині і робить життя прекрасним.

Високо ціную Ваш вагомий внесок у розвиток національної культури. Своєю плідною працею та силою духу ви звеличите рідну Україну, примножите її успіхи і досягнення.

Саме Ви створюєте незабутні хвилини радості спілкування із святом мистецтва, зберігаєте, відроджуєте та розвиваєте народні традиції, забезпечуєте презентацію у світі всього найкращого, що має у своїй духовній скарбниці український народ, насамперед нашу традиційну культуру.

Бажаю Вам весни у серці і душі. Нехай здійсняться всі Ваші життєві плани, надії і мрії, а кожен день вашого життя буде світлим і сонячним, дарує радість творчого натхнення і життєвих перемог.

Зичу Вам, дорогі друзі, міцного здоров'я, щасливої долі та нових творчих успіхів.

З повагою,

Міністр культури України
Михайло КУЛИНЯК.

* * *

Шановні працівники культури! Прийміть щирі вітання з професійним святом - Всеукраїнським днем працівників культури та аматорів народного мистецтва!

У цей день ми шануємо всіх, хто зберігає й розвиває найкращі традиції народного мистецтва, своїм неперевершеним талантом прославляє на весь світ рідну землю та збагачує духовну скарбницю нашого народу.

Ваша майстерність і відданість справі викликає самий гарячий відгук в серцях наших громадян та має найщиріших прихильників. Ви даруєте людям незабутні хвилини радості спілкування зі світом мистецтва, зберігаєте та розвиваєте кращі народні традиції, привносите в наше життя свято і гарний настрій. Саме завдяки вашим зусиллям, знанням, досвіду, таланту - культура у своїх кращих творах і зразках служить нашому народові.

Від усієї душі бажаю вам і вашим рідним міцного здоров'я, родинного щастя, добробуту і благополуччя, невичерпного натхнення та успіхів у вашій подвижницькій і самовідданій праці на благо розвитку нашої Батьківщини - України.

З повагою, Постійний Представник

Президента України в АР Крим
В. Г. ЯЦУБА.

КРИМСЬКИХ МАЙСТРІВ МИСТЕЦТВ

ВШАНОВУВАЛИ У БАХЧИСАРАІ

22 березня в Бахчисарайському районному Будинку культури відбувся урочистий захід, присвячений Всеукраїнському дню працівників культури та аматорів народної творчості.

У заході взяли участь міністр культури АР Крим Тетяна Умрихіна, заступник Постійного Представника Президента України в АР Крим Ібраїм Мамутов, голова Постійної комісії Верховної Ради АР Крим з культури Сергій Цекон, представники управління культури, самодіяльні артисти з усіх регіонів Криму.

У рамках заходу вперше відбулося вручення нагороди в номінації «Відкриття року», яку планується зробити щорічною. Переможцем став соліст дитячого вокального колективу «Філармонія» Джанкойського районного Будинку культури Тарас Макаренко.

Крім того, в рамках заходу відбулося нагородження кримчан у номінації «Людина року в культурі», а також вручення 21 сертифіката на пільгове навчання в Кримському університеті культури, мистецтв і туризму.

Кращих працівників галузі відзначено нагородами та подяками органів влади автономії. Також відбувся святковий концерт. Відзначимо, що подібне масштабне свято, в якому взяли участь діячі культури з усього Криму вперше пройшло не в столиці автономії.

Прес-служба Постійного Представника Президента України в АР Крим.

дить свого глядача – такого ж мислячого й небайдужого...» (Мистецький критик Лейла Таїрова. Журнал «Образотворче мистецтво» №2, 2003р., стор 78–79).

Починаючи з 1992 року пройшло близько 20 лише персональних виставок художника:

1992 – Севастопольський художній музей

1992 – Виставкова зала Спілки художників України, м. Київ

1993 – Тернопільський обласний художній музей, м. Тернопіль

1994 – Музей етнографії та художніх промислів, м. Львів

1996 – Берлінський Волксбанк, м. Берлін, Німеччина

1997 – Галерея «Триптих», м. Київ

1998 – Канадсько – Українська мистецька Фондація, м. Торонто, Канада

2000 – Кримський Будинок художника, м. Сімферополь

2002 – Галерея «Март», м. Севастополь

2003 – Верховна Рада АРК, м. Сімферополь

2003 – Севастопольський Ху-